

4. תהילים פרק כב

(א) לִמְנַצֵּח עַל־אֵילָת הַשְׁחָר מָזְמוֹר לְדָוֹד: (ב) אֱלֹי אֱלֹי לְמֹה עֹזֶבֶתִי רָחוֹק מִישׁוּעָתִי דְּבָרִי שָׁגְנִתִי:
 (ג) אֱלֹהִי אֲקָרָא יוּמָם וְלֹא תַעֲנָה וְלֹילָה וְלֹא־דּוֹמִיתָה לֵי:

1. For the conductor, on the ayeleth hashachar, a song of David. **2.** My God, my God, why have You forsaken me? [You are] far from my salvation [and] from the words of my moaning. **3.** My God, I call out by day and You do not reply, and at night I do not keep silent.

5. אלישיך על תהילים פרק כב פסוק א

למנצח על אילת השחר כו'. רבותינו ז"ל (מגילה ד א, טו ב) הסכימו שעל אסתור המלכה ידבר.

6. תהילים פרק ל

(יב) קָפְכָת מַסְפֵּדִי לְמַחְול לֵי פִתְחָת שָׁקֵי וְתַאֲזִירָנוּ שְׁמַחָה: (יג) לְמַעַן יַזְפַּךְ כְּבוֹד וְלֹא יָדָם יַקְנֵק אֱלֹהִי
 לְעוֹלָם אָוָךְ:

12. You have turned my lament into dancing for me; You loosened my sackcloth and girded me with joy.

13. So that my soul will sing praises to You and not be silent. O Lord, my God, I will thank You forever.

7. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף טו עמוד ב

ותעמד בחצר בית המלך הפנימית. אמר רבי לוי: כיון שהגיעה לבית הצלמים – נסתלקה הימנה שכינה, אמרה: אלǐ אלǐ לְמֹה עֹזֶבֶתִי, שמא אתה דן על שוגג כمزיד ועל אוֹנס כרצון?

8. רשותי מסכת מגילה דף טו עמוד 3

הלי חלי נמכ עזבתני – כמזמור חילת כתחר כו. על חונם – [הף נעל פין] שלמי צלח חליו מהלי – חונם כו.

1. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ד עמוד א

וامر רבי יהושע בן לוי: חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום, שנאמר אלהי אקרא יומם ולא תענה וליליה ולא דמיה לי ... איתמר נמי, אמר רבי חלבו אמר עולא ביראה: חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום, שנאמר למען יזמך כבוד ולא ידם ה' אלהי לעולם אודן.

2. דברים פרק כה

(יז) זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצתכם מצרים: (יח) אשר קרך בדרך ויזנוב לך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים: (יט) והיה בהניח יקוק אלהיך לך מכל אייביך מסביב הארץ אשר יקוק אלהיך נתן לך נחלה לרשותה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח:

17. You shall remember what Amalek did to you on the way, when you went out of Egypt, 18. how he happened upon you on the way and cut off all the stragglers at your rear, when you were faint and weary, and he did not fear God. 19. [Therefore,] it will be, when the Lord your God grants you respite from all your enemies around [you] in the land which the Lord, your God, gives to you as an inheritance to possess, that you shall obliterate the remembrance of Amalek from beneath the heavens. You shall not forget!

3. שות ממעמקים הקדמה לחילק ג'

(א) בפרשת זכור נאמר: „זכור את אשר עשה לך עמלק ... והיה בחנינה ח' אלקיך לך ... לא תשכח“. שני ציווים ציווה לנו הتورה בפרשח זו, ציווי אחד, זכור את אשר עשה לך עמלק“, וציווי שני, „לא תשכח“. ויש לחבון ולדעת מה חס שני ציווים הללו שתחורר ציוויתם علينا בשינוי לשון, ציווי אחד בלשון של כיריך וציווי שני נוסף בלשון של „לא תשכח“.

(ב)

אכן העניין הוא פשוט עד מאד, כשהתורה מצוות علينا „זכור את אשר עשה לך עמלק“, בטוחה היא החנינה שזכור נזכיר את הדבר, כי אכן אפשר שלא לזכור את הימים הללו, ימים של אימוח ופחד של הרוג ושמד, ימים של מחנות הסגר ומכלאות ניטו, ימים של כבשנינו אש, של הר הגשם בו מוכנות ירידת קברות חיים של אלף נאבקים ונעימים שבחייהם ובמותם לא נפרדו, היאך אפשר שלא לזכור את מחנות החשמדה, ואושבץ טרבלינקה, מайдאנק, „המברח לתשיעין“ עי' קובנה ששות חוצאו להורג, פאןאר ובאנדריאר ועוד כחנה וכחנה שחזרנים ימ"ש הקימו בכל ארונות אירופה בהם נשרפו נחרבו ונחנקו אחים ואחיותינו הקדושים אייד.

(ג)

בטוחה היא התורה שזכור נזכיר, „את אשר עשה לך עמלק“, כי חוק טבעי הוא הדבר, כי אכן אפשר שלא לזכור את כל אימת חזועה שחייבת הגרםית עשתה לנו, אולם התורה מוצאה לנחש לחסוך לנו נסף, וחציויה הזה בא דזוקא לאחר, „וחיה בחנינה ח' אלקיך לך“, התורה יודעת כי לאחר שחי יהיה לנו. וכל אחד משרדיי אש החוטפות של מחנות השמד, כל אחד ממחוזים המוציאים מאש, יתחלו לחקים מחדש את חリストות חייהם, חס יבנו להם בתים חדשים וקיימו משפחות חדשות, חס ישלוו במשחר יידיהם ובכל חוץ מלאתה, חס יתחלו לראות ברכה במשעי יידיהם ויתחלו לאכול מטובן של חארצות חדשנות בחו"ל מזאו מפלט ומנוח לאחר כל מה שעבר עליהם, חס יתחלו לא רק לאכול מטובן של חארצות הללו, אלא גם לשבע מחיי המתוות שלחן, ואז ...

(ד)

או ... יודעת התורה, שחארדים חמוצים חללו שרידי האש, יתאמכו בכל מאמצי כוחם להעביר קו על כל מה שעבר עליהם, הם יתאמכו שלא לזכור מה שקרה רק לפני שניתי עשרה של שנים, פורה של שכחה ישתלט עליהם ובל אחד יאמר לנפשו, מה בצע כי תוכרנו, את חרותה הגرمני משנות חמלחמה, הלא עכשו עולם חזק יבנה, עולם אחר, שונמינו וו שחייאת הרס וחורבן לעולם, היא עצמה משמשת יתגד ופונה במקחת הארץ שוחרות החופש

